

that the national-patriotic, that exists today – it's only the imposition of opinions, which is not productive.

Human contact with the people and culture can be characterized by attitudes and language proficiency. The language of the national-patriotic events, according to a large part of the respondents to be Ukrainian, the language of the other events is irrelevant or should be Russian, as the majority of students communicate at home, reading books, newspapers, online publications mostly in Russian. This situation shows the need to improve governance in the cultural sphere for the preservation and development of difficulties Ukrainian society.

Existence of a national consciousness indicates a feeling of belonging to a nation and a desire to live and work in their home country. According to the survey, more than half of respondents are proud of their nationality. However, the majority of respondents would like to leave the country in order to get education, to take up permanent residence on the job, that is a significant part of the students see their future outside the country.

Thus, the youth of today does not demonstrate the unity of values and paradigm uniformity level of political culture. National identity and the patriotism of today are not predominant in the minds of young people.

The need for state policy in the sphere of national-patriotic education of youth due to the need to overcome the difficulties of the Ukrainian society.

УДК 354.32

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**ЗУБЧИК О. А.,
к. ф. н., доцент,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

У статті проаналізовано питання ліцензування як інструменту державного управління. Автор досліджує поняття «засобів адміністративно-правового регулювання в сфері вищої освіти», визначення поняття «ліцензія у сфері вищої освіти», стадій ліцензування. Запропоновано способи удосконалення ліцензування, як форми контролю та інструменту державного управління.

Ключові слова: ліцензування, державне управління, вищу освіту, механізми державного управління, освітня політика.

В статье проанализированы вопросы лицензирования как инструмента государственного управления. Автор исследует вопрос понятия «средств административно-правового регулирования в сфере высшего образования», определение понятия «лицензия в сфере высшего образования», стадий лицензирования. Предложено способы

усовершенствования лицензирования, как формы контроля и инструмента государственного управления.

Ключевые слова: лицензирование, государственное управление, высшее образование, механизмы государственного управления, образовательная политика.

The article analyzes the licensing as an instrument of government. The author examines the concept of "means of administrative regulation in higher education", the definition of "license in higher education," stages of licensing. Ways of improving licensing as a form of control and instrument of government.

Key words: licensing, public administration, higher education, machinery of government, educational policy.

Постановка проблеми. Станом на початок 2015/2016 навчального року в Україні функціонувало 659 вищих навчальних закладів (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) [1]. З них: 371 заклад належить до 1-2 рівнів акредитації та 288 – до 3-4 рівнів. 525 закладів мають державну та комунальну форми власності. Приватні – 134. За висновками експертів, відгуками роботодавців та студентів, результатами соціологічних опитувань, незалежно від форми власності, умови надання освітніх послуг ненабагато відрізняються одні від одних. Якість вищої освіти залишає бажати кращого. Проблема забезпечення належної якості вищої освіти складна, має багато компонент. Вирішення її можливе. Але чи може бути воно ефективним за допомогою ліцензування, як форми контролю у сфері вищої освіти та як інструменту державного управління?

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання державного управління вищою освітою знайшли відображення в багатьох публікаціях вітчизняних дослідників: В. Бахрушина, Ю. Беляєва, І. Вакарчука, Л. Горбунової, Л. Гриневич, В. Журавського, М. Загірняк, О. Закусила, М. Згуровського, І. Каленюк, О. Козієвської, В. Кременя, О. Левчишеної, В. Лугового, С. Ніколаєнка, С. Порева, С. Серебрянського, Г. Товканця, Т. Фінікова. У них досліджується розвиток сучасної національної освітньої політики, діяльність органів державної виконавчої влади в освітній сфері, кадрове, фінансове та матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів. Механізми державного управління досліджені вітчизняними вченими, такими, як Л. Приходченко, Р. Рудницька, О. Сидорчук, О. Стельмах, О. Федорчак. Інструменти адміністративного-правового впливу у галузі освіти вивчали представники адміністративного права: В. Авер'янов, Д. Бахрах, В. Гаращук, Т. Коломоєць. Але науково-теоретичному обґрунтуванню адміністративно-правового інструментарію, зокрема, ліцензуванню у вищій освіті приділено недостатньо уваги.

Мета статті. Головною метою роботи є дослідження засобів адміністративного та правового впливу, зокрема, ліцензування, як форми контролю у сфері вищої освіти, обґрунтування шляхів удосконалення, як інструменту державного управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним з структурних елементів регулятивної діяльності публічних органів, спрямованої на формування і розвиток

суспільних відносин у сфері вищої освіти є адміністративно-правові засоби. Це сукупність правових інструментів (способів та прийомів), за допомогою яких держава впливає на суспільні відносини у сфері вищої освіти з метою задоволення та охорони публічних інтересів у процесі надання послуг у вищих навчальних закладах, а також активного розвитку зазначеної сфери.

Аналіз чинного адміністративного законодавства і практики його застосування дає підстави зробити висновок, що до адміністративно-правових засобів регулювання у сфері вищої освіти належить ліцензування. Правові відносини щодо ліцензування у сфері вищої освіти, як виду господарської діяльності, регулюються Законами України «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про адміністративні послуги», «Про вищу освіту», Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», ліцензування – «засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів» [2]. Цей закон встановлює обов'язковість погоджених спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування і затверджених Кабінетом Міністрів України ліцензійних умов, «які за змістом істотно відрізняються від передбачених Законом про вищу освіту стандартів освітньої діяльності» [3].

У п. 15 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» визначено ліцензування як «визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності» [3]. Органом, що «видає ліцензії на освітню діяльність на підставі позитивного експертного висновку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також переоформляє та анулює їх», передбачено центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки (п. 9 ч. 1 ст. 13) [4]. Здійснює ліцензійну експертизу, готує експертний висновок щодо можливості видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності не центральний орган виконавчої влади, тобто, Міністерство освіти і науки України, а Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Відповідно до ст. 24 цього ж Закону, «для отримання експертного висновку про можливість видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності заявник подає Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність заявника стандарту освітньої діяльності за відповідною спеціальністю» [4]. Для отримання ліцензії він «подає центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки письмову заяву та експертний висновок Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. На підставі отриманих документів центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки протягом 10 робочих днів видає відповідному вищому навчальному закладу ліцензію на провадження освітньої діяльності або відмовляє у її видачі. Рішення про відмову у видачі ліцензії повинно бути обґрунтованим і містити

посилання на конкретні положення стандарту освітньої діяльності, яким не відповідає заявник» [4].

Експерти вважають, що «наведені формулювання важко зрозуміти, але очевидно, що поняття ліцензування у цьому Законі України Про та у Законі України «Про вищу освіту» є істотно різними [5].

Для розв'язання проблем, зокрема, правових колізій у законодавчих актах, що виникли внаслідок прийняття Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», пропонувалося передбачити проведення процедури ліцензування освітньої діяльності з урахуванням специфіки, встановленої відповідними законами для кожної сфери освіти, а таку специфіку освіти відобразити в кожному галузевому освітньому законі. Але громадські експерти відреагували на таку ініціативу неоднозначно: «ми маємо говорити і про наявність недоліків та суперечностей у самому Законі. Чи не головною з них є те, що нові прогресивні норми були вміщені до старої форми. І сьогодні ця стара форма істотно гальмує процес реформування. Серед недоліків Закону терміни переходу на нові норми, які виявилися нереалістичними; норми щодо Єдиної державної електронної бази освіти, сформульовані без аналізу вимог основних груп користувачів до цієї системи; нечіткість або повна відсутність вимог до членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та процедур їх обрання; незбалансованість повноважень органів управління всередині вищих навчальних закладів тощо. Потребує вдосконалення і розподіл повноважень між державними органами, ВНЗ та їх засновниками. Зокрема, Закон надає повноваження засновника окремих закладів центральним органам виконавчої влади, до повноважень яких одночасно належать розподіл державного замовлення і бюджетного фінансування, а також деякі інші функції, що стосуються всіх ВНЗ» [5].

У 2015 р. Кабінет Міністрів України затвердив ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, якими встановив нові організаційні, кадрові та ліцензійні умови, зокрема, для вищих навчальних закладів (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [6]).

Вимоги щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти визначають чіткий перелік документів, що підтверджують відповідність закладу освіти вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (установчі документи, про право власності, про відповідність приміщень та матеріально-технічної бази санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, а також нормам з охорони праці (для навчання за спеціальностями з підвищеною небезпекою, копії освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми, навчального плану, відомості про кількісні та якісні показники кадрового і матеріально-технічного забезпечення, про навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності, про рівень освіти і кваліфікації керівника закладу освіти та керівника проектної групи (документів про вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання).

Загалом, вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти класифіковано за такими критеріями, як: кадрові, технологічні,

організаційні. Згідно з ч. 2 вказаного раніше по тексту документу, «кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти за спеціальностями, за якими на момент набрання чинності цієї постановою вищі навчальні заклади мають ліцензію на освітню діяльність, набирають чинності з 1 вересня 2017 року. В зазначений період кадрове забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти за такими спеціальностями здійснюється відповідно до Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 24 грудня 2003 р. № 847» [6]. Технологічні вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти стосуються матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Організаційні вимоги щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти стосуються дотримання вимог щодо започаткування діяльності та у процесі її здійснення. Вимоги стосуються кожного місяця провадження освітньої діяльності. Ліцензіат провадить освітню діяльність в межах ліцензованого обсягу, яким встановлюється максимальна кількість осіб, що навчаються одночасно у закладах освіти. Ліцензіат забезпечує подання в електронному вигляді даних та відомостей про кадрове та матеріально-технічне забезпечення закладу освіти, його відокремленого структурного підрозділу до Єдиної державної електронної бази з питань освіти та підтримує їх в актуальному стані. Інформація про кадрове забезпечення подається кожного навчального року до 1 березня, а про матеріально-технічне забезпечення – до 31 грудня або протягом трьох місяців після зміни інформації. Заклад освіти має право у разі потреби оновлювати інформацію протягом року. Відповідальність за внесену до Єдиної державної електронної бази з питань освіти інформацію несе заклад освіти.

Аналіз розглянутих організаційно-правових засобів показує, що серед принципів здійснення ліцензування принцип пріоритетності захисту прав, законних інтересів, життя і здоров'я людини, навколишнього природного середовища, захисту обмежених ресурсів держави та забезпечення безпеки держави. Це передбачає, що ліцензування виду господарської діяльності застосовується лише до такого виду, провадження якого становить загрозу порушення прав, законних інтересів громадян, життю чи здоров'ю людини, навколишньому природному середовищу та/або безпеці держави, і лише у разі недостатності інших засобів державного регулювання. А також, запобігання проявам корупції.

Отже, основною метою виникнення, зміни і припинення правовідносин у сфері дозвільної системи є підтримка суспільної безпеки шляхом надання дозволу суб'єктові на здійснення певних дій, наділення його певними повноваженнями. Як визначає В. Чорна, «у сучасній правовій системі України поняття «ліцензування» набуло значення похідних від цього слова англійських, французьких, німецьких слів, які перекладаються як дозвіл» [7, с. 118]. Діяльність уповноважених публічних органів у рамках правовідносин ліцензування полягає в державному підтвердженні законності входження суб'єкта правовідносин у відповідні взаємостосунки, у наділенні суб'єктів спеціальною правоздатністю і визначенні її меж у сфері дії загальної заборони або легітимації правоздатності у сфері дії локальної заборони при загальному дозволі. Об'єктами правовідносин

ліцензування виступають спеціальні дозволи, що видаються в кожному конкретному випадку [8, с. 48].

На думку С. Свіжевської, постає питання, чи потрібно взагалі відокремлювати ліцензування від системи акредитації? Вона зазначає, «ліцензування, як окрема процедура, не є механізмом гарантії якості освіти. Ліцензування – це звичайна механічна дія для відкриття господарської діяльності». Експерт вважає, що суспільна користь при ліцензуванні з боку державних органів – це контроль над кількістю виданих в Україні ліцензій. Стосовно термінології. Як зауважує С. Свіжевська, «у більшості країн світу в системі гарантії якості вищої освіти взагалі відсутній термін «ліцензування» (нами проведено дослідження в 47 країнах). В системі акредитації цих країн існує концептуальна (або первинна) акредитація, яка проводиться при відкритті нової освітньої програми, та вторинна акредитація (подальший розвиток програми через 5-6 років). Наприклад, в Німеччині такі процедури проводить агенція ASIIN... В Австралії поняття «ліцензії» у сфері вищої освіти стосується лише випускників інженерних спеціальностей, які її (ліцензію) отримують для роботи за фахом по закінченні навчання за сертифікованою національним агентством АЕ (The Institution of Engineers Australia) освітньою програмою» [9].

Таким чином, ліцензування в Україні є однією з функцій державного управління, тобто одним із найбільш загальних засобів впливу держави на учасників сфери вищої освіти. Зміст такого впливу та його наслідків для об'єктів, у відношенні яких він здійснюється, належним чином не розкривається. Суб'єктами правовідносин ліцензування є уповноважений орган державного управління (наділений владними повноваженнями) та органи, що своєю діяльністю виражають суспільні інтереси держави в конкретно-визначених сферах суспільних відносин, і суб'єкти, що господарюють, економічна діяльність яких є об'єктом державного контролю.

Ст. 77 Закону України «Про вищу освіту» передбачає «державний контроль у сфері вищої освіти». Державний нагляд (контроль) за дотриманням вищими навчальними закладами незалежно від форми власності та підпорядкування законодавства у сфері освіти і науки та стандартів освітньої діяльності здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері освіти шляхом здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів [4].

Як свідчить європейська практика, в європейських системах вищої освіти є такі види нагляду (контролю) з боку держави – загальний нагляд та спеціальний нагляд; з боку незалежних органів громадського контролю – громадський нагляд. Загальний нагляд, зокрема, це інституційний нагляд (як до юридичної особи – суб'єкта господарювання), в Україні – це державна реєстрація юридичної особи відповідно до національного законодавства. Спеціальний нагляд (контроль) – це ліцензування та акредитація, а також нагляд (контроль) рівня якості вищої освіти. Ці заходи, як передбачено Законом України «Про вищу освіту» організовує та забезпечує Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (ліцензування та акредитація), а також незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти (оцінювання освітньої програми, результатів навчання та/або вищих навчальних закладів).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Ліцензування у сфері вищої освіти як інструмент державного управління є функцією держави щодо встановлення особливого державного контролю за такими видами підприємницької діяльності, здійснення яких пов'язано із забезпеченням прав, свобод та інтересів громадян, зокрема, в сфері вищої освіти.

Ліцензування у сфері вищої освіти, як інструмент державного управління, слід розглядати як суспільні відносини у сфері вищої освіти; уніфікований порядок (власне процедуру ліцензування); як нагляд і контроль з боку держави та суспільства у сфері вищої освіти; як можливість наслідків, зокрема, відповідальності за порушення законодавства у сфері вищої освіти.

Ліцензування у сфері вищої освіти як процес включає такі стадії: а) подання заяви до органу ліцензування; б) встановлення органом ліцензування підстав для залишення заяви без розгляду, або відсутність таких; в) розгляд заяви органом ліцензування (перевірка заяви та додатків заявника щодо відповідності кадровим, технологічним, організаційним критеріям); г) прийняття рішення про видачу ліцензії, розширення ліцензії або відмова; д) апеляція, оскарження прийнятого рішення; е) видача ліцензії.

Питання ліцензування і акредитації віднесені до системи забезпечення якості вищої освіти. За логікою адміністративного-правового механізму в Україні ліцензування та акредитація мають забезпечувати гарантовану мінімальну якість вищої освіти. Ліцензування – до початку освітньої діяльності. Акредитація – за результатами освітньої діяльності. Роль адміністративно-правових засобів у сфері вищої освіти досить значна. Використання цього інструменту забезпечує законність, встановлюючи систематичний контроль. Але, чи може держава захистити основні економічні і соціальні інтереси громадян у такий спосіб, зокрема, щодо отримання очікуваних високоякісних освітніх послуг? Це питання залишається поки відкритим.

Література:

1. Вищі навчальні заклади (1990-2016) [Електронний документ] / Освіта//Демографічна та соціальна статистика. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vuz_u.html;

2. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [Електронний документ] / Відомості Верховної Ради України, 2015, № 23, ст.158. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19/print1464684563806810>;

3. Бахрушин В. Ліцензування освітньої діяльності – куди рухаємося? [Електронний документ] / Точка зору. Освітня політика. Портал громадських експертів. 13.08.2015. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/465-litsenzuvannya-osvitnoji-diyalnosti-kudi-rukhaemosya>;

4. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1444301441120304>;

5. Бахрушин В. Авторитаризм або хаос – куди рухатися вищій освіті? [Електронний документ] / Точка зору. Освітня політика. Портал громадських

експертів. 13.08.2015. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/487-avtoritarizm-abo-khaos-kudi-rukhatysya-vishchij-osviti>;

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF/print1464684563806810>;

7. Чорна В.Г. Ліцензування як адміністративно-правовий засіб регулювання у сфері позашкільної освіти України / В.Г. Чорна, А.Т.О. Юсіфлі // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. - 2014. - № 2. - С. 115-120. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2014_2_18;

8. Ионова Ж.А. Правовые проблемы легитимации предпринимательства / Ж.А. Ионова // Государство и право. – 1997. – № 5. – С. 46–50;

9. Свіжевська С. Коментар від 15.08.2015 [Електронний документ] / Точка зору. Освітня політика. Портал громадських експертів. 13.08.2015. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/465-litsenzuvannya-osvitnoji-diyalnosti-kudi-rukhaemosya>.

The article deals with the quality of higher education in Ukraine, which leaves to be desired in spite of great number of state, private and communal higher educational institutions. The problem of providing the proper quality of higher education is complicated, it has many components. Still it is possible to solve it. But can it be solved effectively by means of licensing as a form of control in higher education sphere and as an instrument of state governance?

Licensing in the sphere of higher education as an instrument of state governance is one of the functions of the state as to the establishing control of such kinds of business activities, implementation of which is connected with ensuring the rights, freedoms and interests of citizens in the sphere of higher education in particular.

Licensing in the sphere of higher education as an instrument of state governance should be regarded as public relations in the sphere of higher education; as unified procedure (the procedure of licensing namely); as supervision and control by the state and the society in the sphere of higher education; as possibility of some consequences, in particular responsibility for violation of the law in the sphere of higher education.

As a procedure licensing in the sphere of higher education includes the following stages: a) application to the licensing authority; b) establishing by the licensing authority the reasons for leaving the application without consideration (or establishing the absence of such reasons); c) considering of the application by licensing authority (checkup of the application and the additions as to the matching the technological, personnel and organizational criteria); d) making the decision on issuance of license, extending the license or refusal; e) appeal of the decision; f) issuance of license.

The questions of licensing and accreditation refer to the system of higher education quality assurance. According to the logic of administrative and legal mechanism in Ukraine, licensing and accreditation must ensure the minimum guaranteed quality of higher education. Licensing must ensure it before the beginning of educational activity. Accreditation must do it according to the results of educational activity. The role of administrative and legal means in higher education is very

important. Using this instrument provides lawfulness by establishing the systematic control. But can the state protect in such a way the major economic and social interests of citizens, in particular as to the providing high quality educational services? The question is still open.

УДК 351:343.3

УПРАВЛІННЯ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ

ДМИТРИЄВ Ю. В., здобувач,
Донецький державний університет
управління (м. Маріуполь)

В статті досліджені основні теоретико-методичні підходи щодо управління ризиками, надано власне бачення терміну управління корупційними ризиками в системі державного управління, розкрито його зміст та сутність. Розглянуто законодавчі та наукові засади щодо визначення етапів (стадій) процесу управління ризиками, узагальнено та запропоновано власний підхід щодо елементів управління корупційними ризиками в системі державного управління.

Ключові слова: корупція; корупційні ризики; управління корупційними ризиками; ризик-менеджмент; корупційна поведінка; державне управління.

В статье исследованы основные теоретико-методические подходы по управлению рисками, представлено собственное виденье термина управление коррупционными рисками в системе государственного управления, раскрыто его содержание и суть. Рассмотрены законодательные и научные положения для определения этапов (стадий) процесса управления рисками, обобщен и предложен собственный подход к элементам управления коррупционными рисками в системе государственного управления.

Ключевые слова: коррупция, коррупционные риски; управление коррупционными рисками; риск-менеджмент; коррупционное поведение; государственное управление.

The article illustrates basic theoretical and methodological approaches to risk management, presents its own vision of the term management of corruption risks in the governance system as well as discloses its contents and essence. The study incorporates legal and scientific positions to determine the stages of the risk management process. It also summarizes and proposes its own approach to the elements of the control system of corruption risks in public administration.

Keywords: corruption; corruption risks; management of corruption risks; risk management; corrupt behavior; public administration.